

Виховний захід

“Свято українського фольклору”

Уклала: вчитель початкових класів

Манявського НВК

Ціховська Галина Романівна

Лютий, 2017

Мета: розширити знання учнів про усну народну творчість; розвивати пізнавальні та пошукові інтереси школярів; виховувати почуття гордості за свій народ, любов до рідної мови; сприяти формуванню духовно багатії особистості.

1-ий учень. Україно мила, краю мій чудовий!

Чи є в цілім світі ще така краса?

Весно наша рідна, в запахах бузкових,
в голубім серпанку дівчини коса.

2-ий учень. Вся в садах вишневих, у пахучих м'ятах,
в розлогих долинах яблунь пахне цвіт.

Земле ти вродлива, земле ти багата,
де такої вроди знайдеш дивоцвіт?

3-ій учень. Скрізь хати біленькі, наче на малюнку,
в мальвах, чорнобривцях, наче у вінку,
дай, кохана земле, цілющого трунку,
вірною я буду тобі до віку

Ведучий 1. У всьому світі – кожен зна –

є Батьківщина лиш одна

і в нас вона одна-єдина –

Це наша славна Україна

Не забувай Шевченка спів

Про горду славу козаків,

Не забувай, що ти дитина

Землі, що зветься Україна.

Ведучий 2. Доброго дня, вельмишановні пані і панове! У кожного з нас є своє родинне вогнище, є дім, в якому ми живемо. А от коли скласти наші маленькі батьківщини, вийде велика держава – Україна. Це наша земля, наш рідний край, наша країна з мудрими, талановитими людьми, з чарівною піснею, що дивує весь світ, з мальовничою природою, багатючими народними традиціями.

Учні

1. Дітвора ми українська,
Хлопці і дівчата,
Хоч слабі у нас ще руки
Та душа завзята.
2. Бо козацького ми роду,
Славних предків діти,
І у школі всі вчимося
Рідний край любити.
3. Ми малі, та всі ми друзі,
Ми – одна родина,
А найбільша наша мати –
Рідна Україна.

Ведучий 1. Часто у житті ми чуємо слово «фольклор». Що воно означає? Буквальний переклад цього слова – «народна мудрість». Це усна народна творчість, яка включає в себе багато жанрів. Один із них – веснянки, гаївки.

Ведучий 2. У різні пори року приваблива земля. Але весною все ж таки вона найквітучіша і запашна, красива і чиста. З давніх-давен у нашого народу було одне з найулюбленіших свят – зустріч Весни, що проходило пишно і радісно. Навесні пробуджується земля, оживає природа.

Ведучий 1. Після холодних коротких днів і довгих зимових вечорів молодь діставала можливість вийти на залиті сонячним світлом левади, вкриті першою прозеленню пагорби, де дихалось на повні груди і співалось на повний голос. Весну, за уявленням наших предків, приносили на крилах птахи. Тому в березні

випікалося обрядове печиво у формі пташок, яке називалося «жайворонками». Діти, співаючи, носили їх по селу, закликаючи весну.

Під грамзапис «Благослови, мати» до залу заходить мати із випеченими «жайворонками» у ситі.

Жінка-мати. Діти мої, діти, діти маленята

Йдіть до мене гурточком,

Беріть жайворонята.

Жайворонки беріте,

на високу гору йдіте

Пісеньок-веснянок співайте,

Весну-красну величайте.

Просіть жита, пшениці,

всякої пашниці,

Дощику дрібненького,

сонечка ясненького.

Виходять діти, беруть «жайворонки» і закликають птахів:

Діти. Пташок викликаю

З теплого краю:

Летіть, соловейки,

На нашу земельку

Пасти корівоньки

Українська народна пісня

Ку-ку! Ку-ку! – чути в ліску.

Радо співаймо, радо вітаймо,

Божу, Божу, Божу весну.

Ку-ку! Ку-ку! – чуємо все.

Гаєм-лісочком, бором-поточком

Голос, голос, голос іде!

Ку-ку! Ку-ку! – пташка мала,

Ти нам співала, правду сказала,

Щезла, щезла, щезла зима!

Ведучий 2. Як починаються веснянки, то спочатку виносять на вулицю горщик з кашею, закопують його і прибивають кілочком.

Заходять дівчата з горщиком каші і кілком, ставлять на сцені горщик і встромляють у нього кілок.

Дівчата (разом)

Закопали горщик каші,
Ще й кілком прибили,
Щоб на нашу вулицю
Парубки ходили.

Жінка-мати

Гляньте, діточки малі,
Прилетіли гусочки,
Гуси прилетіли —
За ставочком сіли,
Та все кличуть: «Ге-ге-ге!
Вже до нас весна іде!»
Гляньте, мої діточки,
Прилетіли качечки.
Качки прилетіли —
На лужечку сіли.
Сіли на лужок,
Завели кривий танок.

Дівчата виконують «кривий танок».

Ведучий 1. Ми подивилися обряд зустрічі весни, почули веснянки. Та яке українське свято проходило без ігор, веселощів, жартів. Найпоширенішими по

всій Україні є ігри «А ми просо сіяли», «Мак», «Зайчик», «Подоряночка». Я думаю вам цікаво буде пограти в нові ігри.

Гра «А ми просо сіяли».

Дівчата починають, а хлопці відповідають:

(Дівчата шеренгою йдуть до хлопців, показують сівбу)

- А ми просо сіяли, сіяли!

(Дівчата відступають, хлопці топчуть просо)

- А ми просо витопчем, витопчем!

(Дівчата запитують)

- А чим же вам витоптатъ, витоптатъ?

- А ми коні випустим, випустим.

- А ми коні викупим, викупим

- А чим же вам викупить, викупить?

- А ми дамо сто рублів, сто рублів.

- Нам не треба й тисячі, тисячі.

- А чого ж бо вам треба?

- А нам треба дівчину, Ганночку.

(Хлопці забирають до себе дівчину, потім знову співають спочатку.)

Ведучий 2. Стародавні слов'яни ставали в коло, співали, промовляли все так, як мало бути в природі. Подивіться гру «Мак».

Діти стають в коло і проводять гру «Мак» за пісню «Соловеєчку, сватку, сватку»

Звучить грамзапис колискової.

Ведучий 1. Як ви уже здогадалися, зараз розмова піде про жанр українського фольклору – колискові пісні. Вони призначені тільки для одного слухача –

дитини. Колискова – це пісня материнської душі і безмежної любові, ласки, неповторної ніжності.

Ведучий 2. Якщо є на землі рай, то він там, де ми ще маленькі, мов ангелята, а на руках нас носять тато і мама. І нам завжди буде снитися колиска, в якій мати виколикала наше життя. Лагідний мамин спів засіває дитячу душу любов'ю до людей, до природи, до всього живого.

Учні

1. Десь далеко за віконцем
Знову ляже спати сонце.
Ти вже спиш в цю ніч ясну,
Тільки мамі не до сну.
2. Коли м'який, ласкавий, тихий вечір
Лягає спати у траву шовкову,
Сон ніжний землю обійма за плечі,
Тоді я чую мамі колискову.
3. Ніч, наче мати, ласкава і тепла
В кожную хатину до діток прийшла:
Спи, моя крихітко, люба дитинко,
Місяць в віконце до нас зазира.
4. Час прийшов спати, і ти на подушку
Щічки, дитинко, клади.
Завтра ми будем, як всі, жартувати,
А зараз вкладайся і спи.

Виходить мама з дитиною і співає колискові пісні.

Ведучий 1. Найулюбленішим фольклорним жанром є казка. Мабуть, немає у світі людини, яка б не любила або не знала хоча б однієї казки. І діти, і дорослі залюбки їх слухають і читають. Українські народні казки надзвичайно різноманітні.

Ведучий 2. Навряд чи знайдеться серед нас хтось, хто б не любив слухати казки, читати їх, мріяти про чарівні речі, казкові пригоди й дива. Це тільки на перший погляд казка — забава й розвага для малечі. Навіть дорослі можуть знайти в народних казках багато повчального для себе.

Учні

1. Існує книг багато на землі.
Вони цікаві, мудрі, гарні.
Та кожен з нас, дорослий чи малий,
Всяк казочку читати полюбляє.
2. Казка – це світ чарівний та незвичний
Казка – це диво, сповнене краси.
Поринуть в казку, це ж бо так цікаво,
Це справді свято, радість для душі.
3. У казці звірі мову мають,
Дерева розмовляють, мов живі.
Добро і правда завжди зло долають,
Тому і люблять казку люди всі.

Подивіться, будь ласка, українську народну казку «Ріпка»

Инсценізація казки «Ріпка»

Ведучий 1. Своєрідним фольклорним жанром є українські народні танці. Український народ впродовж століть створює самобутню культуру, яка

відбиває його багатогранне життя. Одним із її найцінніших скарбів є танцювальне мистецтво. Побачити українську вдачу і вроду можна саме в танці. Адже в ньому проявляється характер українського народу.

Ведучий 2. Аркан – танець гуцульських багатирів, які спускались з гір. Цим танцем посвячували у опришки молодих гуцульських юнаків.

Танець аркан є одним з древніх символів горянського життя. Згідно з деякими версіями він був посвятою в чоловіки. Гуцули вважають його опришківським танком.

В танці кружляють народи
Дружно водять хороводи,
Ми не можемо більше ждати,
Теж будемо танцювати.

Хлопці виконують танець «Аркан»

Ведучий 1. Українські люди дуже роботящі і працелюбні. А ще люблять вони співати. З давніх-давен українці жили піснею. Коли їм було сумно – звучали сумні пісні. Коли працювали – звучали веселі пісні, які звеселяли їхню працю.

Співали, навіть тоді, коли не було і крихти хліба в господі. Бо пісня – це ще й духовний хліб.

Ведучий 2. Українська пісня! Народжена неосяжними степами, зеленими гаями і дібровами, стрункою тополею і червоною калиною, високим явором і плакучою вербою. Пісня, що ввібрала в себе найніжніші почуття кохання і розлуки, гіркої долі і смутку, радості і печалі. То крає серце невимовним болем, то сміється і кличе до танцю.

Українська народна пісня – це ще один жанр українського фольклору.

Учні

1. Завжди у селах наших так було –

Після закінчення, та і під час роботи,
Піснями наповнялося село,
Бо пісня проганяє всі турботи.

2. І в довгії зимові вечори

І в літнії короткі теплі ночі,
Завжди мої співали земляки
– Про козаків, калину, карі очі...

3. Весь час жилося тяжко на селі

Та пісня душу людям зігрівала,
Пісень співать навчали дочок матері,
Батьки синів співать пісень навчали

4. Століттями склалися пісні –

Пісні народні – жартівливі і серйозні,
Вони єднали в мирі й на війні
Звучали на весіллі і в поході.

5. Що ж сталося? Чому в наш час не так?

Невже нам жити важче, аніж предкам?
Чому ж пісні сьогодні в селах не звучать
Про козаків, про чорнобривці, чорну редьку?

6. Згадаємо ж давайте у цю мить,
Що українці – це народ співучий
Ніщо не може нашу пісню зупинить,
Наповним піснею наш край квітучий!

Пісня «А мій милий вареничків хоче»

Ведучий 1. Ми зупинилися тільки на деяких жанрах українського фольклору.
Культура нашого народу дуже багатогранна. Недарма весь світ дивується
талантам українців.

Ведучий 2. Ми впевнені, що Україна стане процвітаючою державою, а
українська мова і українська пісня буде звучати у найвіддаленіших куточках
нашої планети.

Звучить Гімн України.

